

Information

Her kan du læse alt om Karby Friskole og se hvem vi er og hvad vi står for. Læs f.eks. om skolens værdigrundlag eller målsætning, eller se mere om bestyrelsen og støttekredsen.

Du er selvfølgelig altid velkommen til at kontakte skolen, hvis du vil have yderligere information eller aftale tid, så du kan komme forbi til en uforpligtende snak.

Skolens idégrundlag

Skolen har et formål, der hedder at "udøve skolevirksomhed på følgende grundlag: De grundtvig-koldske ideer, hvor samarbejde mellem skolen, forældrene og omegnens beboere må være af væsentlig betydning.

Undervisningen skal gennem sang, musik, oplevelser, fortælling og appel til børnenes fantasi tilstræbe at udvikle eleverne til selvstændige, sociale og levende mennesker.

De grundtvig-koldske ideer er ikke facitlister! Grundtvig har ikke formuleret præcist hvad hans skoleideal er. Han har til gengæld formuleret tydeligt, hvad det ikke er: Den sorte skole.

Den sorte skole er en skole, der gør sine fag til mål i sig selv. Hvor lærer og udenadslære er hovedindholdet i undervisningen og hvor eleven "klargøres" til uddannelses- og erhvervslivet.

Eleven betragtes som en ting, der skal rettes til efter en i forvejen vedtaget skabelon.

Det er denne grundlæggende tingsliggørelse af barnet, der opponeres imod. Livet er ikke kun et spørgsmål om det, der kan måles og vejes, det der kan forklares. Det er også et spørgsmål om glæde, fantasi, trivsel og kærlighed. Fænomener vi ikke kan måle og veje, men kan bringes til en forståelse af i omgangen med hinanden.

Så skolen er for livet, ikke "byens liv" eller erhvervslivet eller uddannelseslivet.

Hvad er livet?

Vi ønsker ikke at se vore børns liv indskrænket til at være kopier af de liv, vi selv fører. Tværtimod er det et fælles ønske for os alle, at de må få så godt et liv som overhovedet muligt.

Et liv er ikke kun noget man får, det er også noget man er med til at forme. Der er derfor ikke en facitliste man kan eller skal uddannes efter, men en dagsorden, hvor man i "levende vekselvirkning", i dialog med andre, kan komme tættere på hvad, der vigtigt at lære for at kunne "klare livet".

Som voksne har vi sat en del af dagsordenen. Vi ved af bitter erfaring at dette eller hint er et vigtigt område at beskæftige sig med. Ikke for dets egen skyld, men fordi vi ved, at fremtidige møder med andre mennesker eller problemer med stor sandsynlighed vil kunne beriges eller håndteres vha. forklaring eller forståelse. Her har vi valgt områder ud, der i en eller anden udstrækning kan dække livsområderne delt i naturvidenskabelige, humanistiske og musiske fag. De er vinkler, i lyset af hvilke vi kan prøve at forstå vores liv i. Disse vinkler er ikke fyldestgørende eller "færdige",

En gang i mellem går vi på tværs af disse "anskuelses-kasser" og forsøger at få eleverne til at anskue emner/temaer på tværs af vinklerne. Både for at få en mere nuanceret forståelse af et emne og se begrænsningerne i den faglige anskuelse.

Dette skal ske i en dagligdag, hvor lærere viser vore børn, at der er noget værdifuldt at hente i fagenes indhold. At det kommer deres liv ved, ikke bare "når du bliver stor, men også her og nu i dit liv". Det kræver, at vi ved, hvad vi laver, hvorfor vi laver det og hvornår vi laver det.

I levende vekselvirkning fremkommer når emner diskuteres i ligeværdighed, at der er åbenhed mellem elever og lærere. Det er i mødet mellem elev, lærer og fag at læring kommer i stand.

Hvad skal til for at mødet kan opstå?

Det skal respekt, tolerance og åbenhed. Det skal evne til selvstændig stillingtagen og kritisk sans. Det skal selvtillid og selvværd. Det skal forståelsen af grundlæggende demokratiske spilleregler.

Det er ikke noget, der skal undervises i. Det er noget, der skal ligge i det daglige samvær. Noget som praktiseres og holdes i hævd. Noget der undervises med.

Der er forhold, der nogle gange må afvejes og hvor, der nogle gange må anvendes "magt". Magt forstået på den måde, at når grundlæggende regler for omgang med hinanden brydes, når dialog umuliggøres, så må vi som voksne gå ind og tydeliggøre det og signalere, at vi ikke accepterer vold hverken fysisk eller på rammerne for samvær.

Noget er vigtigere end andet, retten til at blive hørt kan overskygge retten til at ytre sig.

Vi har fokus på sproget, med henblik på at skabe en højere grad af opmærksomhed på virkningen af bestemt sproglig adfærd. Selvværd får et hak, når man beskrives på en ydmygende måde. Selvværd og selvtillid bliver heller ikke hjulpet af at man oplever drillerier, sarkasme og isolation. Når dagsordener bliver til "kammerateri" og ikke det fælles møde, så er der ikke basis for frugtbar læring. Men der er basis for en masse læring, som ikke er i overensstemmelse med skolens formål.

God skole opstår når elever og lærere mødes om at gå i skole. Når de gensidigt stiller sig til rådighed for hinanden og er villige til at diskutere sig selv i forhold til livet. Dette kræver, at skolen betragtes som et fælles projekt mellem lærere, elever og forældre. Derfor er "grundbyggestenen" samarbejdet med forældrene og den gensidige forpligtelse på at skabe rammerne for mødet. Livet er jo en lang skole, og derfor må man stille i skole hele resten af livet og møde mange "lærere", mennesker, der stiller sig til rådighed for ens egne læringsprocesser. Dette kræver glæde ved og tiltro til at der er "noget" ved mødet med den anden.

Dette lykkes en lille smule, når vi rejser med børnene og oplever "fremmede voksne" har lyst til at kontakte dem. Eller når børn kommer ind og sidder lidt på lærerværelset for at få en snak. Eller når nogle efterskoler ytrer, at de gerne vil have nogle flere af vores elever. Og at vi som lærere og forældre kan se, at de fagligt klarer sig godt i det videre uddannelsesliv.

Karby Friskole er en forældredrevet friskole, som tilbyder undervisning fra børnehaveklasse til 8. klasse ud fra følgende grundlag:

"De grundtvig-koldske ideer, hvor samarbejde mellem skolen, forældrene og omegnens beboere er af væsentlig betydning.

"Undervisningen skal gennem sang, musik, oplevelser, fortælling og appel til børnenes fantasi tilstræbe at udvikle eleverne til selvstændige, sociale og levende mennesker.

Skolens målsætning og værdigrundlag

Et forpligtende fællesskab

Skolen skal samle børn og voksne i et forpligtende fællesskab om hele skolens virke hvor ligeværdig medleven af såvel børn som voksne tilsammen skaber et fællesskab, som er større end summen af de enkelte dele.

At hver enkelt oplever at være en del af et sådant fællesskab, er et centralt mål for at skolen kan leve op til sit formål, og skolen skal i sit virke og sin dagligdag skabe mulighed for, at alle i frihed og ligeværdighed kan blive en del af denne erfaring.

Familien - Barnet - Skolen

Barndommen er den støbeform, der lægges til grund for det enkelte menneskes tilværelse. Denne tid i menneskets liv har sin helt unikke værdi og er dermed udgangspunktet for skolens dagligdag.

Skolens opgave bliver at bøje sig ned og møde det enkelte barn der, hvor det er. Skolen skal oplive og oplyse i en gensidig vekselvirkning mellem barnets personlighed og dets dannelse.

Skolens virke

Undervisning er det frieste af alle menneskelige forhold, da den afhænger helt og holdent af de deltagendes frie vilje.

Undervisningens formål er at hjælpe børnene til gennem erfaring at kategorisere fænomener på en for dem stadig mere hensigtsmæssig måde, dvs. så de kommer til at forstå mere og mere, bedre og bedre. Undervisningens skal samtidig hermed udvikle lysten og evnen til at lære at lære.

Undervisningen skal i sit indhold sigte mod at udvikle og udfordre elevernes evner, færdigheder, anlæg og lyst. Eleverne skal udvikle manuel kunnen, kropslige kompetencer, performative evner og intellektuelle færdigheder.

Undervisningen skal i sin form være med til at udvikle og udfordre eleverne til selvstændig stillingtagen, udvikle lydhørhed og kritisk sans, samarbejdsevne og samarbejdsvilje, initiativ og kreativitet, arbejdsglæde og gode arbejdsvaner samt empati og indlevelsessevne.

Skolens voksne skal være såvel barnets med- som modspillere i en proces, hvor undervisningen udvikles fra lærerstyring til deltagerstyring henover skoleårene.

Fortælling er en gennemgående metode, som anvendes i enhver hensigtsmæssig sammenhæng, da den dels taler til og udvikler børnenes fantasi dels evner at etablere mødet mellem børnene og stoffet, det nære og det fjerne, det kendte og det ukendte.

Fortælling er endvidere en beskrivelse et samvær i en fri og levende vekselvirkning, en måde at være sammen-, at leve sammen- og at lære sammen på. I fortællingen involveres og engageres såvel fortæller som tilhører i et historisk-poetisk møde, hvor den enkelte i fuld frihed er medvirkende til at forme og skabe den fælles fortælling.

Det er fortællingens opgave at være udformet på en sådan måde, at hver enkelt kan genkende den egen lille fortælling i den fælles store fortælling.

Et folkeligt initiativ i et frit folkestyre

Skolen er i sin grundlag et folkeligt initiativ, der styres efter traditionelle danske demokratiske erfaringer, hvor den enkeltes frihed, mindretallets rettigheder og deltagernes ligeværdighed er centrale omdrejningspunkter.

Børnene skal i deres dagligdag leve i og lære af og om en sådan demokratisk praksis.

De skal efter evner inddrages i beslutninger om egne forhold, og på den måde vokse ind i et fællesskab, der bæres af frihed, ansvar og empati.